

Familie rechtbank Brussel (Ned.), vonnis van 14 december 2020

Internationale bevoegdheid – Toepasselijk recht – Nietigverklaring huwelijk – Artikel 3, 1, a Verordening 2201/2003 (Brussel IIbis) – Gewone verblijfplaats – Artikel 46 WIPR – Grondvoorwaarden huwelijk – Artikel 21 WIPR – Openbare orde – Artikel 146bis BW – Schijnhuwelijk

Compétence internationale – Droit applicable – Annulation de mariage – Article 3, 1, a Règlement 2201/2003 (Bruxelles IIbis) – Résidence habituelle – Article 46 CODIP – Conditions de fond du mariage – Article 21 CODIP – Ordre public – Article 146bis C. civ. – Mariage simulé

Inzake:

De heer **A.T.**, [...], van Belgische nationaliteit, geboren te Etterbeek op [...] 1987, die woont te [...] Grimbergen, [...],

eisende partij,

bijgestaan door mr. Enara Rahou loco mr. Abdeihamid Ei Mouden, advocaat met kantoor te 2000 Antwerpen, Emiel Banningstraat 6,

tegen

Mevrouw **M.D.**, [...], van Marokkaanse nationaliteit, geboren te [...] (Marokko) op [...] 1993, die woont te [...] Etterbeek, [...],

verwerende partij,

bijgestaan door mr. Caroline Ponsaerts loco mr. Luc Denys, advocaat met kantoor te 1030 Schaarbeek, Adolphe Lacomblélaan 59-61 B5,

De rechtbank spreekt het volgende vonnis uit in deze zaak, die zij in beraad nam op 30.11.2020.

1. Procedure

De rechtbank nam kennis van onder meer:

- de gedinginleidende dagvaarding, betekend aan verweerster op 27.02.2020;
- de beschikking op grond van art.747, § 1 Ger. W.van 29.06.2020;
- de conclusie voor eiser, digitaal neergelegd op 07.09.2020;
- de syntheseconclusie voor verweerster, neergelegd op de griffie op 05.10.2020;
- de respectieve dossiers met stavingstukken neergelegd door beide partijen en het dossier neergelegd door het openbaar ministerie.

Op de zitting van 30.11.2020 hoorde de rechtbank:

- mr. Enara Rahou loco mr, Abdeihamid El Mouden voor eiser;

- mr. Caroline Ponsaerts loco mr. Luc Denys voor verweerster;
- mevrouw Evelien De Ridder, substituut-procureur des Konings bij het parket Halle-Vilvoorde, in haar mondeling advies waarop kon worden gerepliceerd.

Vervolgens nam de rechtbank de zaak in beraad.

2. Feiten

De heer T. (eiser) en mevrouw M.D. (verweerster) traden met elkaar in het huwelijk te [...] (Marokko) op 02.08.2016, nadat zij aan elkaar waren voorgesteld door de neef van eiser (volgens verklaring van de heer T. aan de politie van 04.06.2020).

Hun eerste ontmoeting vond plaats in 2014 (volgens mevrouw) – 2015 (volgens mijnheer). In 2015 huwde mevrouw M.D. evenwel met een andere man. Dit huwelijk hield niet lang stand.

De heer T. verklaart dat hij niet op de hoogte was van dit huwelijk en dat hij amper een week nadat hij mevrouw M.D. in 2016 voor het eerst sinds hun kennismaking terugzag, met haar huwde. De moeder van eiser zou sterk op dit huwelijk hebben aangestuurd.

Volgens de heer T. en mevrouw M.D. was het de bedoeling dat zij zo spoedig mogelijk naar België zou komen, maar haar eerste visumaanvraag, ingediend op 09.09.2016, werd afgewezen. Het beroep dat zij daartegen indiende, werd verworpen. De tweede visumaanvraag op basis van gezinshereniging, die zij indiende op 11.07.2018, werd wel toegekend. Sinds 06.03.2019 is mevrouw M.D. legaal op het Belgische grondgebied.

De heer T. voert aan dat mevrouw M.D. vanaf haar aankomst in België een grote desinteresse vertoonde ten opzichte van hem, dat zij op 23.11.2019 uit de echtelijke woning is vertrokken en dat hij haar niet meer kon bereiken. Volgens de heer T. is mevrouw M.D. met hem in het huwelijk getreden met de enkele bedoeling om in België verblijfsrecht te verkrijgen.

Op 27.02.2020 dagvaardde de heer T. mevrouw M.D. voor deze rechtbank.

3. Vorderingen

De heer T. vraagt de rechtbank om het huwelijk aangegaan te Tanger (Marokko) op 02.08.2016 nietig te verklaren, te zeggen voor recht dat hem het voordeel van het putatief huwelijk wordt toegekend en te bevelen dat het vonnis zal worden overgeschreven in het huwelijksregister.

De heer T. vraagt de rechtbank ook om mevrouw M.D. te veroordelen tot de kosten van het geding. Hij begroot deze op 197,01 euro dagvaardingskosten en 1.440 euro rechtsplegingsvergoeding.

Verweerster vraagt de rechtbank om de vordering van eiser tot nietigverklaring van het huwelijk ongegrond te verklaren en eiser te veroordelen tot de kosten van het geding, begroot op 1.440 euro rechtsplegingsvergoeding.

4. Rechtsmacht en bevoegdheid

In deze zaak met internationaal aspect – verweerster heeft de Marokkaanse nationaliteit en het huwelijk werd afgesloten in Marokko – moet de rechtbank haar internationale bevoegdheid zelf nagaan.

Voor vorderingen om een huwelijk nietig te laten verklaren, wordt de internationale bevoegdheid van de rechtbanken geregeld in de Verordening Brussel II*bis* (Verordening (EG) nr. 2201/2003).

Volgens artikel 3.1 a) van deze vordering zijn onder meer de rechtbanken van de lidstaat op het grondgebied waarvan de echtgenoten hun gewone verblijfplaats hebben, bevoegd om kennis te nemen van vorderingen om een huwelijk nietig te laten verklaren.

De heer T. en mevrouw M.D. wonen beiden in België, meer bepaald in Grimbergen respectievelijk Etterbeek.

De Belgische rechter is bijgevolg internationaal bevoegd.

De (Nederlandstalige) rechtbank van eerste aanleg Brussel is intern bevoegd om kennis te nemen van de vordering tot nietigverklaring van het huwelijk (zie art. 572*bis*, 1° Gerechtelijk Wetboek en art. 629*bis*, § 5 Gerechtelijk Wetboek).

5. Toepasselijke rechtsregels

De rechtbank moet op een vordering om een huwelijk nietig te laten verklaren, het recht toepassen dat de (grond)voorwaarden bepaalt om een geldig huwelijk aan te gaan, en vervolgens nagaan of deze voorwaarden vervuld zijn.

De nationale wet van elke echtgenoot bevat de grondvoorwaarden om een rechtsgeldig huwelijk aan te gaan (art. 46 van het Wetboek van Internationaal Privaatrecht, WIPR), hier dus het Belgische recht voor de heer T. en het Marokkaanse recht voor mevrouw M.D.

Naar Belgisch recht bevat het oud Burgerlijk Wetboek (oud BW) onder titel V, Hoofdstuk 1 de vereisten om een rechtsgeldig huwelijk aan te gaan.

Artikel 21 van het WIPR bepaalt evenwel dat het volgens het WIPR toepasselijke buitenlandse recht niet wordt toegepast voor zover dit tot een resultaat zou leiden dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde, en dat zo nodig het Belgische recht wordt toegepast. Dit geldt ongeacht de nationale wet van de andere echtgenoot (hier de Marokkaanse wet). Dit is de zogeheten 'exceptie van openbare orde'.

Volgens art. 146*bis* van het oud BW is er geen huwelijk wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen, blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet gericht is op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde.

Met andere woorden, indien minstens één van de echtgenoten het huwelijk kennelijk is aangegaan met de enige bedoeling een verblijfsrechtelijk voordeel in België te verkrijgen, dan moet het huwelijk nietig worden verklaard.

Artikel 184 oud BW bepaalt dat tegen dergelijk schijnhuwelijk kan worden opgekomen door de echtgenoten zelf, door allen die daarbij belang hebben en door het openbaar ministerie.

Dat de toestemming van beide echtgenoten moet gericht zijn op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, zoals bedoeld in artikel 146*bis* oud BW, raakt de Belgische internationale openbare orde. Niet alleen de toestemming en intentie van de Belgische echtgenoot moet worden beoordeeld, maar ook deze van de buitenlandse (kandidaat) echtgenoot, ongeacht

eventuele afwijkende buitenlandse opvattingen, (zie ook S. Lefebvre, “Schijnhuwelijken. Preventie en repressie in een notedop”, *NjW* 2007 (818) nr. 17 en 23).

Er kan alleen worden besloten dat er sprake is van een schijnhuwelijk in de zin van artikel 146*bis* oud BW, indien blijkt dat het huwelijk kennelijk niet is gericht op het vormen van een duurzame levensgemeenschap. Er zijn met andere woorden ernstige en overeenstemmende feitelijke elementen nodig waaruit kan worden afgeleid dat de intentie van minstens één van de betrokkenen niet gericht is op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap. Twijfel moet in het voordeel van de betrokkenen spelen (zie onder meer ook S. Vandromme, noot onder Cass. 8 februari 2008, “Samenwoning en kindervens als elementen bij de beoordeling van een eventueel schijnhuwelijk”, *RW* 2009-10, 64, nr. 6).

Als de echtgenoten de intentie hadden om een duurzame levensgemeenschap te stichten, kan het huwelijk niet vernietigd worden, ook niet als die intentie maar bijkomstig was (zie ook Cass. 2 mei 2014, www.cass.be).

Het bewijs moet worden geleverd volgens de Belgische wet, die de procedure regelt, dit wil zeggen door alle middelen van recht, met inbegrip van vermoedens. Eiser, die de nietigverklaring van het huwelijk vordert, draagt hier de bewijslast, of beter gezegd, het bewijsrisico.

6. Ontvankelijkheid van de vordering

De rechtbank ziet geen reden om de vordering van eiser onontvankelijk te verklaren.

Zijn vordering is onontvankelijk.

7. Grond van de zaak

Zoals gezegd, traden partijen op 02.08.2016 in het huwelijk te Tanger (Marokko). Het is niet betwist dat verweerster verblijfsrecht in België heeft verkregen op basis van haar huwelijk met eiser.

Eiser voert in het kader van deze procedure aan dat verweerster nooit de intentie heeft gehad om met hem een duurzame levensgemeenschap te vormen, maar dat haar intentie met het huwelijk kennelijk enkel gericht was op het verkrijgen van het daaraan verbonden verblijfsrechtelijk voordeel in België.

Om zijn stelling te staven, haalt eiser de volgende elementen aan:

- de snelle gang van zaken: mevrouw M.D. en hij huwden amper zeven dagen nadat ze elkaar in Marokko leerden kennen;
- na het huwelijk in Marokko zocht mevrouw amper telefonisch contact met hem op;
- hij stuurde gedurende twee jaar maandelijks tussen de 100 en de 350 euro naar mevrouw, om haar toe te laten Franse en Nederlandse taallessen te volgen, maar zij kon bij haar aankomst in België in 2019 noch Frans noch Nederlands;
- de broer van mevrouw reisde enkele maanden na het huwelijk met een toeristenvisum naar België en verblijft hier sindsdien illegaal;
- mevrouw was al gehuwd geweest in Marokko en scheidde er uit de echt op 21.11.2015, slechts enkele maanden voor zij met hem huwde;
- na haar aankomst in België gedroeg mevrouw zich onverschillig tegenover hem en zij nam geen huishoudelijke taken op;
- mevrouw zorgde ervoor dat de band tussen hem en zijn moeder stroef werd, in die mate dat zij zelfs een onjuiste verklaring in haar voordeel aflegde met betrekking tot deze procedure;
- mevrouw leefde op zijn kosten;

- mevrouw introduceerde hem niet in haar familie;
- mevrouw verliet de echtelijke woonst en verbrak alle contact met hem enkele maanden na haar aankomst in België.

Mevrouw M.D. brengt hiertegen in dat zij eiser in 2014 al leerde kennen via zijn moeder en dat deze het was die haar had benaderd met het oog op een huwelijk met haar zoon, en niet omgekeerd, dat zij vervolgens met oprechte gevoelens met eiser in het huwelijk trad. De eerste maal wenste zij niet met de heer T. te huwen omdat zij dicht bij haar ouders wilde blijven. Zij huwde in 2015 met een Marokkaanse man, maar het huwelijk hield niet lang stand, zodat zij in 2016, als gescheiden vrouw, toch toestemde met een huwelijk met de heer T.

Terecht voert mevrouw M.D. aan dat het de heer T. zelf was die de echtelijke woning eerst had verlaten, om in zijn eigen woning te gaan wonen. Tevoren woonden partijen in bij de ouders van de heer T., zodat het niet onlogisch is dat zij het huishouden niet kon bestieren zoals dat het geval zou zijn geweest indien zij een eigen stekje zouden hebben gehad. Ook brengt mevrouw M.D. twee attesten bij van een talencentrum in Tanger d.d. 08.04.2017, waaruit blijkt dat zij daar – in tegenstelling tot wat de heer T. beweert – wel degelijk taallessen Nederlands en Frans heeft gevolgd. Ten slotte brengt mevrouw M.D. ook een verklaring bij van de moeder van de heer T., die bevestigt dat haar schoondochter niet de intentie had een schijnhuwelijk af te sluiten, en dat het haar zoon was die in haar niet de geschikte vrouw en moeder van zijn kinderen zag. Inmiddels volgde mevrouw M.D. in België ook taallessen Nederlands volgde en een inburgeringscontract afsloot.

Het openbaar ministerie adviseert de rechtbank dat uit het politieel onderzoek onvoldoende blijkt dat er sprake zou zijn van een schijnhuwelijk. Het betreft wel een gearrangeerd huwelijk, maar dit staat niet gelijk met een schijnhuwelijk, waarvoor hier onvoldoende elementen voorhanden zijn, aldus het openbaar ministerie.

De rechtbank sluit zich daarbij aan. Eiser toont niet aan dat de intentie van verweerster met het huwelijk kennelijk niet was gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel. De diverse neergelegde stukken ondersteunen eerder het relaas van mevrouw M.D. dan dat van de heer T.

De vordering van eiser om het huwelijk te laten nietig verklaren is bijgevolg ongegrond.

8. Kosten

Volgens art. 1017, eerste lid Ger. W. moet de partij die in het ongelijk wordt gesteld, de kosten van het geding dragen, dit is hier eiser.

Bijgevolg verwijst de rechtbank eiser in de kosten van het geding, voor verweerster begroot op 1.440 euro rechtsplegingsvergoeding, zoals door haar gevorderd, en voor het overige begroot op 165 euro rolrechten, te innen door de FOD Financiën.

9. Beslissing van de rechtbank

De rechtbank doet uitspraak in eerste aanleg en op tegenspraak.

Verklaart de vordering van de heer A.T. ontvankelijk maar ongegrond.

Veroordeelt de heer A.T. tot de kosten van deze procedure, voor verweerster begroot op 1.440 euro rechtsplegingsvergoeding en voor het overige begroot op 165 euro rolrechten, te innen door de FOD Financiën.

Aldus gevonnist en uitgesproken ter openbare terechtzitting van de 31ste kamer van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel, sectie Familierechtbank, op 14-12-2020 waar aanwezig waren en zitting namen:

Mevrouw K. Verelst: familierechter,
Mevrouw I. Devillers: griffier.